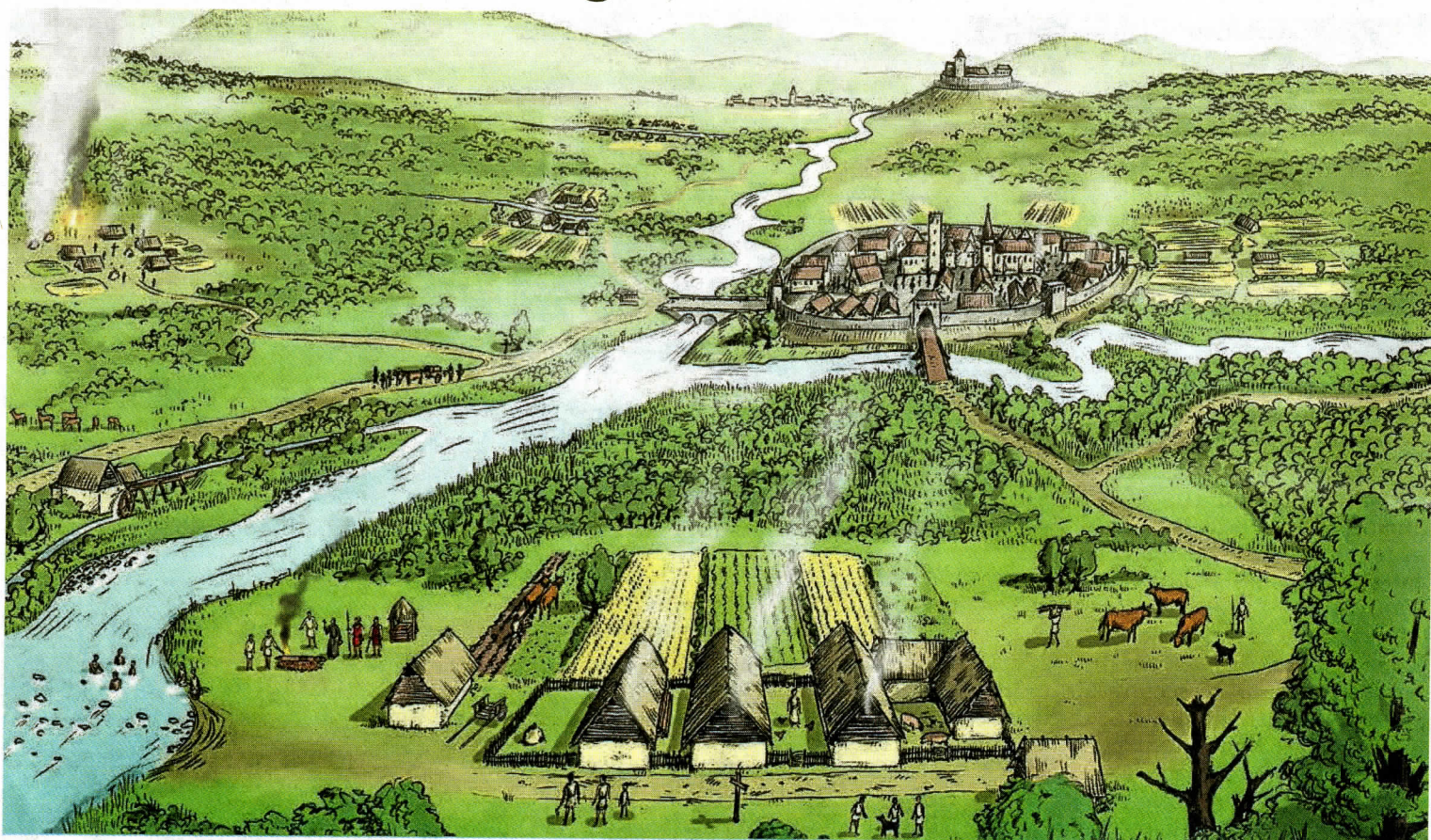

Valašská krajina ve středověku

OBR.: Rekonstrukce středověké krajiny.

Autor: Jan Anlauf

Sředověk přinesl první velkou a dlouhodobou proměnu původní krajiny v našem regionu. Vzhledem k nárůstu počtu obyvatel ve starých sídelních oblastech nížin začali lidé postupovat do horských oblastí a hospodařit zde.

Valašská krajina

Ke konci 13. století a během 14. století se kolonisté ve větším počtu usazovali v údolích řeky Bečvy a na místě původních pralesů dali vzniknout kulturní krajině. Sídla zakládali na okraji říčních niv, které nebyly ohrožovány záplavami, a zároveň zde nebyl terén tak prudký, aby znemožňoval obdělávání půdy. Zde kolonisté nejprve vyklučili les (ohněm a sekerou) a na půdě zúrodněné

popelem začali hospodařit.

Nové vesnice nebyly moc velké, tvořilo je pár domů vystavěných ze dřeva, jehož bylo v okolí dostatek. Domy byly většinou orientovány štítovou stranou ke komunikaci či toku, které tvořily osu protínající vesnici. Kolem domů se nacházely malé zahrádky, sady a jednoduché hospodářské stavení (sýpky, chlévy, stodoly). Za domy začínala vlastní pole.

V této době se hospodařilo trojpolním způsobem, kdy část polností se obdělávala a část ponechávala ladem k pastvě dobytka, aby se půda regenerovala. Dlouhé a úzké pásy polností se střídajícími se plodinami se staly charakteristickým prvkem krajiny, který přetrval až do minulého století. Na kopcích nechal nejdříve panovník a následně šlechta stavět hrady, plnicí

funkci obranou i správního centra. Krajina začala být protínaná hustější sítí cest a chodníků, spojujících lidská sídla.

Životně důležitým pro život středověkého člověka byl les. Poskytoval dobově nejpouží-

vané hranice mezi lesem a zemědělskou půdou.

I uprostřed vzdálenějších hvozduů lidé vykonávali řadu řemesel, kupříkladu dřevařské, uhlířské či dehtářské, brali odsud i med od divokých včel.

Životně důležitým pro život středověkého člověka byl les. Poskytoval dobově nejpoužívanější surovinu – dřevo, to se užívalo na stavby, jako topivo či k výrobě náradí a náčiní.

vanější surovinu – dřevo, to se užívalo na stavby, jako topivo či k výrobě náradí a náčiní. Lesy v okolí vesnic lidé hospodářsky využívali, pásli zde dobytek, či pro něj sbírali a hrabali podestýlku nebo krmivo. Díky tomu nebyla v okolí sídel často jasně daná

Původní jedlobukové pralesy zůstávaly nadále zachované v odlehlejších oblastech vrcholků hor a temných údolích. Ale s nárůstem obyvatel v kraji, měl i do nich časem vkročit člověk se sekerou.

Pavel Mašláň, historik, Muzeum regionu Valašsko